

de påagjældende Ministre have erklæret, at de til enhver Tid maatte have dem ved Haanden og derfor ikke kunde afgive dem.

Udvalget fornaar ikke at se, at der nu, efterat den tidligere Adskillelse mellem „Fælles“ og „Særligt“ er ophørt, hos os skulde være større Banskeltigheder, end hvor man i andre Lande af lignende Størrelse har truffet nye Ordninger, for at der samles et virkeligt Rigsarkiv af alle Regjeringens Arkivalier, og har heller ikke kunnet overbevise sig om, at den i Lovforslaget paatænkte Deling af det der omhandlede Arkivvæsen mellem to under den fælles Chef fideordnede Arkivarer enten er nødvendig eller hensigtsvarende. Skal den saa længe savnede Ordning virkelig træde i Live, maa det vistnok være ønskelig, at Enheden gennemføres fuldstændig baade i den ene og den anden Retning, at alle Arkivalier med Undtagelse af de allernyeste og saa at sige daglig nødvendige afgives fra de enkelte Ministerier til et fælles Statsinstitut, og at dette ordnes i Tighed med andre beslægtede Instituter f. Ex. de store offentlige Bogsamlinger. Skun det ved kan Enhed i Planen, den mest frugtbringende Anvendelse af Pengemidlerne samt Sæthed og Sikkerhed ved Brugen sikres.

Det sidste Hensyn maa saameget mere gøres gjældende, som det har været et længe sølt Savn, at vore Arkiver og deres Registranter ikke have været mere tilgængelige for Offentligheden. Man kan kun saa Afgang til dem efter særskilt Ansøgning for sit bestemt opgivne Formaal, og med hvor megen Medehonhed end de fremsatte Duffer ere blevne opfyldte, ligger det dog i Sagens Natur, at en Afgang der kun berøver paa en Bevilling for hvert enkelt Tilfælde, ikke bliver saaledes benyttet som en, der hviler paa en lovbestemt Ret, og at hverken Bestyrelsen, Pladsen, Tiden eller andet Saadant er indrettet paa en mere udstrakt Afbenyttelse. Men den saadant kunde dog for Arkivernes Bedkommende være af ikke mindre Almenøgtighed end for Bogsamlingernes, der nu alt i lang Tid have været aabnede til offentligt Brug. Det ligger i Arkivalierens Natur, at de maa benyttes paa Stedet, og under Embedsmændenes Tilsyn, men saameget nødvendigere er det, at der i denne Henseende træffes Foranstaltninger, som

paa een Gang kunne lette og betrygge Brugen. Vi vide vel, at der er enkelte Dele især af Geheimearkivet, som ikke kunne overgives til Offentligheden, men de kunne jo ogsaa eensgang for alle undtages derfra, ligesom der i det Helt maa gives Arkivarerne en større Myndighed til at nekte Brugen af Arkivalier, end der i Almindelighed indrømmes Bibliothekarer med Hensyn til de dem betroede Bøger, Noget, hvormed de fornødne Forskrifter selvselgelig maa gives af Ministeriet.

Saar man fra disse Forudsætninger over til Bedømmelsen af det Antal Embeds- og Bestillingsmænd, der behøves, turde det ligge langt nærmere at søge et Sammenligningspunkt i de offentlige Bibliotheker end i Regjeringens Departementer. Eftersom man er kommet bort fra fortvivelsis at sætte fremragende Videnskabsmænd i Spidsen for Bibliothekerne, men har søgt at fikse sig Mænd, der være særlig fortrolige med de særegne Instituters Natur og Brug, saaledes maa dette vistnok ogsaa være det Net for Arkivets Bedkommende, og det turde let være skadeligt paa den hele Virksomhed, naar man som det hidtil oftere har været Tilfældet, og som det efter Motiverne ogsaa synes at være Lovforslagets Tanke, vilde lade Dyrkingen af Arkivets egne velkjente Embedsmænd stå paa det næstværeste Trin, medens man til det øverste kaldte Mænd fra andre Stillingen, om de end være nok saa begavede og ansætte. Heller ikke kan det ses, at der er Grund til at ansætte flere eller højere lønede Embedsmænd end ved den store kongelige Bogsamling, om end maa ske saavel Hensynet til den større Udlønsstid som til det alt tilstedeværende Personale og til de fornødne samlende og ordnende Arbejder ved de nu saa adspalttede Arkivalier kan kræve et noget større underordnet Arbejdsstyrke. Udvalget har derfor ment det Helt at maatte foreslaa Lovforslaget afsættet i Overensstemmelse med den i sidste Samling vedtagne Lov for det kongelige Bibliothek, kun med den Endring, at dertil er foresat tre fast ansatte Arkivsekretærer. Et Mindretal (Brix, Frølund og Nyholm) anser det for ønskelig, at Rigsarkivaren paa Grund af de særegne videnskabelige Krav, der maa stilles til ham, lønnes noget højere end